

Perfils locals

Ramon Artigas, Andreu Camps
i Josep Pascual

Autors del llibre sobre les barraques de pedra seca

**"Buscàvem barraques
per refer-les"**

JOAN TUUSAUS

El proper nou de maig sortirà al carrer el llibre "Les barraques de pedra seca de Sitges i del Garraf", un complet compendi sobre aquest tipus de construccions, elaborat per tres sitgetans, Ramon Artigas, Andreu Camps i Josep Pascual. La manca d'un mapa ha evitat que el volum, completíssim, aparegués per Sant Jordi.

Pregunta.- Com va sorgir la idea de fer un llibre com aquest?

Josep.- En principi no hi havia cap idea de fer cap llibre. A nosaltres ens agrada molt la muntanya, anàvem pel Garraf, a buscar bolets, o a fer tresmils pel Pirineu. Fa quatre anys i mig, vam fer parada en una barraca, i hi vam prestar una atenció especial. La vam veure una mica ensorrada, i vam pensar d'arranjar-la, aquesta i d'altres. Per això vam començar a buscar-les, i vam quedar sorpresos de la quantitat que n'hi havia. Per començar anàvem amb el GPS, la fotografàvem, i fèiem un plànol esquemàtic. Més tard, vam començar a prendre mides.

P.- El que representa un bon temps per cada barraca...

Ramon.- Després de quasi 1700, hi tenim força pràctica. Quan hi arribem, cada un sap el que ha de fer. Un mesura, l'altre pren mides, l'altre treu el GPS, l'altre neteja. De promig són 10 ó 12 cada dissabte al matí, i el rècord està en

17.

P.- Vau començar a Sitges i el Garraf...

Andreu.- Sí, amb la idea de refer-les i prou. Però en trobar-ne tantes, vam saltar de terme, després de comarca, i ara estem a l'Alt Camp. De tanta pràctica, en Josep sap dir les mides a ull.

R.- I amb tantes barraques tenim moltes fotografies. No només fem la barraca, sinó alguns elements característics, una menjadora o una fornícula, on hi deixaven el pa, un cucó, el lloc per penjar el morral... O també elements de construcció.

A.- Jo faig de cepador, entro el primer per fer la neteja. I de sobte, veig el sostre i potser val la pena. La llàstima és que de vegades a la foto no es pot apreciar bé. Hi ha cúpules guapíssimes.

P.- Què es pot explicar de les barraques de pastor? Encara són útils?

J.- A Sitges, on n'hi ha 94, i al Garraf, no, molt poques tenen algun pagès guardant-hi coses. Cap a Vilanova, alguna. A les comarques del Baix Camp, més.

R.- Hi trobes fórmules constructives. Hi ha les tipus iglú, amb falsa cúpula i aproximació de filada, que són les pedres posades sortint unes de les altres i que s'aguanten pel propi pes, fins que es coronen amb la clau de volta. I d'altres que són arcades, amb clau de volta, o de canó, que calia fer-ho amb una mena de plantilla de fusta. Són espectaculars.

J.- Però al Garraf d'aques-

tes no n'hi ha cap.

P.- Qui les feia?

A.- Jo crec que hi havia uns especialistes. Es veu la mà d'un tècnic en moltes, i el pagès devia de col·laborar en buscar la pedra. Probablement, a canvi de jornals, o de feina.

J.- Hi ha moltes teories, i es diu força que les feien els mateixos pagesos. Jo no ho crec. És tècnicament complex. Això no vol dir que hi hagués pagesos traçuts, però majoritàriament, no.

R.- Has de pensar que una barraca no té res per dissimular els defectes. Avui es construeix molt, i amb l'arrebossat es tapen totes les marranades, però aquí no hi ha trampes. El que veus és com la van fer.

P.- I no porta ciment...

J.- No, tot i que en trobes algunes amb pegots de ciment, que han posat per tapar forats, per evitar que es caiguessin, o per faltar-les.

R.- Però la filosofia de les construccions de pedra seca és que no tenen cap element d'unió, ni ciment, ni argamassa. La barraca és un element més d'una obra més important: artigar la muntanya, posar les feixes i els marges, i omplir-ho de terra, per fer-la productiva.

A.- Imagina't el treball que representava! Un marge de metre vint, mou-ho tot! Es veu molt cap a la zona del Coll de Sant Cristina, a sobre del Vendrell. Per aquella zona, n'hem trobat algunes amb lliris plantats a sobre. Aquí n'hi ha poques amb lliris, se'n veuen més atzavares. I la gràcia de les barraques és que com tenen les parets tan gruixudes, a dins ni fa fred ni calor, creen un microclima.

P.- I de quina època són?

R.- Volem deixar clar que no som arqueòlegs ni etnòlegs, ni estudiosos. Només volem anar a la muntanya, fer la nostra excursió, i passar el dia guapo. Són d'entre els segles XVIII i XIX, que va ser el moment de màxima expansió de la vinya.

P.- Com les heu localitzat?

R.- Al Garraf ja sabem on anar. A fora, fem quadrícules amb els plànols, veiem que fem, i ens acostem amb tot terreny. Anem deduïnt on n'hi poden haver.

A.- Cal buscar llocs on hi hagi feixes, oliveres o garrofers.

J.- I una et porta a l'altra.

A.- I ara un altre soci, en Joan Triu, pinta un drac de Sitges a dins, per evitar que les repetim. De vegades en

veus una on ja hi has estat, però si hi arribes per un altre camí, no ho saps veure.

P.- Per tant, heu convertit un entreteniment de cap de setmana en un llibre...

J.- Sí, la idea ja feia temps que rondava, però amb la feina que porta, mai trobàvem el temps. Un dia, l'alcalde ens va dir que li agradaria que féssim el llibre, i ens vam sentir més obligats. Quan en Ramon va poder disposar de molt de temps...

R.- Sí. La informació la teníem tota, i quan vaig restar tres mesos amb el peu enguixat, em va servir molt d'entreteniment. Vaig ordenar les fotos, els croquis, vaig llegir llibres per donar una mica d'introducció, i evitar de fer una guia telefònica de barraques. De tota manera, no aportem cap idea nova per especialistes.

P.- Esteu contents del resultat?

A.- Ho estem cada dissabte quan sortim. Entre el llibre o sortir, em quedo amb anar a la muntanya a buscar barraques. Saps que sempre esmorzaràs a un lloc maco. Plogui o treguem neu, els camps de fari-goles...

R.- I la satisfacció de quan trobem una barraca ben feta!

Aquest cap de setmana

Bufet d'arrossos

25€ + 7% IVA

Menú nens: 10 € + 7% IVA

Passeig Marítim · 08870 Sitges
Informació i reserves, tel: 93 894 15 50
banquetes@hotelsubmaritim.com

Restaurant
CAU DEL VINYET

